

ПРОЕКТ!

**ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДОКЛАД
от
ЦЕЦКА ЦАЧЕВА - МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО**

Относно: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за заплащането на правната помощ (НЗПП), приета с Постановление № 4 на Министерския съвет от 2006 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-
ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане проект на Постановление за изменение и допълнение на Наредбата за заплащането на правната помощ, приета с Постановление № 4 на Министерския съвет от 2006 г.

С измененията и допълненията на Закона за правната помощ (ЗПП) от 2013 г. и 2017 г. се създадоха механизми за контрол при предоставяне на правна помощ, както и за възстановяването на разходите за правна помощ от осъдените лица. Съгласно чл. 23, ал. 4 от ЗПП съдилищата и разследващите органи са задължени служебно да установяват имущественото състояние на лицето по наказателни производства, а установяването на другите обстоятелства по чл. 23, ал. 3 от ЗПП се извършва въз основа на доказателства от съответните компетентни органи. Съгласно чл. 27а от ЗПП в определени със закон случаи лицата, на които е предоставена правна помощ, възстановяват на Националното бюро за правна помощ (НБПП) направените разноски. Това доведе до известно ограничаване на количеството правна помощ за процесуално представителство.

В изпълнение на чл. 8, т. 1 от ЗПП, съгласно които НБПП осъществява общо и методическо ръководство на дейността по предоставянето на правна помощ, като издава задължителни указания по прилагането на закона и подзаконовите нормативни актове, НБПП е приело единни критерии и стандарти за качество, оценка и контрол на осъществената от служебните защитници правна помощ. Това дава възможност за индивидуална оценка на работата на всеки един служебен защитник, съобразявайки фактическата и правна сложност, продължителността на делото и изпълнението на задълженията на служебните защитници. По този начин определянето на възнаграждението може да варира в границите на минимално определения размер, който не се променя, и предложените максимални размери на заплащане.

Предлаганите промени в НЗПП се отнасят до завишаване на максималните размери на определените в Наредбата възнаграждения с до 20 на сто, без да се променят минимумите.

Предложеният подход е целесъобразен, тъй като води до разширяване на диапазона за определяне на размера на адвокатското възнаграждение по конкретно дело след оценка на работата на адвоката въз основа на утвърдени критерии и стандарти за предоставената правна помощ. Съществуващите към момента разпоредби, касаещи определянето на размерите на адвокатските възнаграждения, не са променени от влизането в сила на наредбата през 2006 г., което демотивира служебните защитници при осъществяването от тях работа. От приемането на НЗПП до настоящия момент общественно-икономическите отношения в страната претърпяха редица промени, свързани с оценката на труда и неговото адекватно заплащане в много сфери на обществения сектор. В това число бе извършена и промяна в минималните размери на възнагражденията на упълномощените адвокати по Наредба № 1 от 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. В тази връзка несправедливо би било възнагражденията на служебните защитници да останат непроменени вече дванадесет години, тъй като адвокатът е длъжен да води възложеното му дело, по което осъществява правна помощ по реда на Закона за правната помощ, със същата грижа, както ако е бил упълномощен от клиента си.

Определените в действащата нормативна уредба адвокатски възнаграждения не съответстват на полагания от адвокатите труд по време, количество и качество. Поради промяна в общественно-икономическите условия в национален мащаб, както и поради завишените изисквания към адвокатите във връзка с въведените от НБПП правила и механизми за контрол и оценка на предоставената от тях правна помощ, този проблем не може да се реши в рамките на действащите правни норми чрез промяна в организацията на работа или чрез въвеждане на нови технологични възможности. Предложеният подход за увеличаване само на максималните размери на адвокатските възнаграждения води до разширяване на диапазона на заплащане, като възнаграждението по конкретното дело ще бъде определено въз основа на индивидуална оценка на работата на адвоката и определени от НБПП критерии, свързани с фактичката и правна сложност на делото, неговата продължителност и изпълнението на задълженията на служебния защитник.

Финансовият анализ на НБПП показва, че през последните години намалява броят на делата, по които е предоставена правна помощ за процесуално представителство. В същото време се е увеличил броят на случаите на предоставена правна помощ за консултация и/или подготовка на документи за образуване на дело, заплащането по които е от 10 до 80 лева, съобразно вида на предоставената правна помощ, в пъти по-ниско от заплащането при процесуално представителство.

Намалелият брой дела, по които е предоставена правна помощ, се дължи на контрола, упражняван от НБПП върху органите от системата за правна помощ за законосъобразното ѝ предоставяне при спазване на процедурите по ЗПП, както и на завишения брой консултации в създадените Регионални центрове за консултиране към Адвокатските съвети в страната, ограничаващ завеждането на неоснователни иски при липса на правен интерес. Съответно разходването на бюджетни средства за правна помощ е намаляло.

С проекта се предлагат и изменения, които касаят заплащането на правната помощ по някои нерегламентирани към момента случаи, имащи своите специфики, като например:

- по дела, продължили повече от две години, правната помощ по които до момента се заплаща в максималния предвиден размер по НЗПП, покриващи извършената от адвоката работа за участие в повече от три открити съдебни заседания, но без да се вземат предвид продължителността на делото във времето и неговата фактическа и правна сложност;
- по дела за мерки за неотклонение и други мерки за процесуална принуда, правната

помощ по които до момента се заплаща като част от досъдебната или съдебна фаза на производството, а в действителност става въпрос за отделни съдебни производства, за които се дължи отделно възнаграждение съгласно трайната съдебна практика;

- по дела за одобряване на споразумение по чл. 381 от НПК, правната помощ по които до момента се заплаща като работа на адвоката в досъдебната фаза на производството, което не включва защитата в съдебната фаза за одобряване на споразумението, който подход се счита за неправилен от съдилищата.

С проекта на акт не се въвеждат норми на европейското право, поради което не се прилага таблица за съответствие.

Предложеният проект на Постановление на Министерския съвет няма да доведе до необходимост от допълнителни финансови средства за държавния бюджет по смисъла на чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предвид на което е изготвена финансова обосновка, съгласно приложение № 2.2.

Съгласно предвиденото в чл. 19-20 от Закона за нормативните актове (ЗНА) по проекта на акт е извършена частична предварителна оценка на въздействието, която е съгласувана от дирекция „Модернизация на администрацията“, МС.

Проектът на нормативен акт е публикуван на интернет страницата на Министерството на правосъдието и на Портала за обществени консултации, съгласно изискванията на чл. 26 от ЗНА и чл. 85 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Проектът е съгласуван в съответствие с разпоредбите на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация и чл. 26-27 от ЗНА, като направените бележки и предложения са отразени в приложената към материалите справка-таблица.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-
ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид изложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да приеме предложения проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за заплащането на правната помощ.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО:

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА